

GLAS S GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO XII, ŠT. 94 — CENA 10 DIN

KRAJN, 4. DECEMBRA 1959

*Na pragu
6. decembra*

Sesti december, dan volitev novih vodstev SZDL je pred nami. Večmesečne priprave za ta dogodek so po vseh krajih ozivele politično in družbeno dejavnost, ne samo organizacij SZDL, ampak tudi vseh ostalih družbenih in samoupravnih organov. Mnogi stanki odborov SZDL, posvetovanja s predsedniki oziroma predstavniki raznih organizacij, zlasti po občini zbori Elantra SZDL so po organizacijah obudile skrite sile. Marsikje je bila odpravljena tara, ozka miselnost v podcenjanju mladine in žena, oživeli so razni odbori in komisije, razna društva in sekcije. Socialistična zveza se je v novem zletu pokazala kot mobilizator ljudskih sil za izpolnjevanje postavljenih nalog.

Socialistična zveza ima tradicijo pri političnem razgibanju oziroma mobilizaciji delovnih ljudi. Njene izkušnje segajo v čas Rdeče pomoči, ko so se utrijevale ob klicu "množično vstajmo proti okupatorju, in se nadaljevale ob velikih povojnih akcijah za graditev, telefonični in tovarni. Njene izkušnje so nadaljevale v naporih za graditev novega družbenega reda — utrijevanje in razširjanje ljudske oblasti, družbenega oziroma delavskega samoupravljanja v okviru komunalnega sistema itd. Vse to pa je že dalo velike uspehe. Ugleđ naše države v svetu je vse večji, živiljenjska raven pri nas je vsak dan boljša itd. Zato je vsakemu našemu državljanu v ponosu bil članake organizacije. Ta svoj ponos oziroma to pripadnost skupnim tečnjam so naši ljudje izpričali v vsej dosedanji dejavnosti. To se je pokazalo tudi v predvolilnih pripravah. Izraz takih manifestacij bodo prav gotovo tudi volitve. Tu bo znova vsakdo svobodno prikazal svojo pripadnost, svoje razpoloženje, svojo pripravljenost za skupno stvar. Mnoge organizacije so si napovedale tekmovali na volitvah. Toda glavno tekmovali, kot kaže dosedanja razgibanost, izvira iz zrelosti in zavesti vsakega državljanina, vsakega delovnega človeka, slikehernega člana SZDL.

—l.c.

Pot novih odborov SZDL Samo delo utrijuje in krepi

Samo v konkretnih akcijah lahko delujejo in se razvijajo organizacije SZDL. Tak je bil eden izmed zaključkov na okrajnem posvetovanju SZDL s predsedniki občinskih odborov, ko so ondan, ob koncu občinskih zborov, govorili o dosedanjih dejavnosti. Skoraj v vseh občinah so sprejeli številne nove člane, kandidature za nove odbore pa so pokazale večje zaupanje v mlade člane in žene. Poročali so o enotnejšem delovanju vseh družbenih organizacij in o drugih pomembnih uspehih organizacije Socialistične zvezhe v sedanjih predvolilnih dejavnosti.

Osrednja ugotovitev obravnava skupne akcije za urenjevanje konkretnih nalog. Osrednja zato, ker so vsi drugi uspehi izvirali samo iz teh oblik dela. Povod tam, kjer so že v predvolilno dejavnost vključili razne delovne akcije in druge oblike dejavnosti, in s tem zainteresirali širok krog prebivalstva, je bila tudi ostala družbenega dejavnosti zelo razgibana, so bili občni zbori zelo dobro obiskani. Vrste SZDL so se pomožile in na kandidatno listo so prišla mnoga nova imena itd.

V občini Kranj, kjer so bile v dokajnjo pomor pri dosedanjih predvolilnih pripravah tudi informacije, ki jih izdaja Občinski odbor SZDL, so se v konkretnih akcijah močno razgibale tudi nekatere organizacije okrog Cerkelj, ki prej niso pokazale posebnega življenja. Ponokod se skupno zavzemajo in pripravljajo za popravilo cest in poti, za urejevanje vodovodov in drugih komunalnih objektov. Najznačilnejša je Senturška gora, kjer so v tem času vsi volivci (100%) postali člani SZDL. Za 29. novembra so odprli svoj klub s

televizijskim sprejemnikom, ki so ga voščani kupili z lastnimi sredstvi. V prihodnje namerevajo še zgraditi cesto do svoje oddaljene, hribovske vasice. Cesta bo vejlja približno 5 milijonov dinarjev.

V Kršu pri Tržiču je prišlo do

živahne dejavnosti z nabiralno akcijo za pionirski prapor, ki so ga razvili ob praznikih. Na Plavžu (Jesenice) so na občnem zboru živahno razpravljali in sprejeli program obščinskih delovnih akcij za urejevanje novega delavskega naselja. V Bohinju in okolicu je bila v tem času v teku nabirala akcija za dokončno opravno novega zdravstvenega doma, ki so ga odprli te dni. O teh primerih razgibnosti z raznimi delovnimi akcijami so poročali tudi iz drugih občin.

Pri vsem tem pa je važno že neka — de se je prav v teh krajih, vzporedno z raznimi akcijami, zaostri tudi kriterij članstva SZDL. Teko kot so se v akcijah javljali novi kandidati za členstvo, tako so posamezniki tudi odpadali. Ne številnih zborov so namreč navzoči člani razpravljali o kaznovanju oz. izključevanju posameznikov, ki se niso vključili v skupno akcijo z ostalim članstvom, in ki so kakorkoli kršili moralna načela članov socialistične družbe. Najbolj živahna tako razprava, kot so poročali, je bila bržas na Visokem. Nekateri so hoteli zanikati obdolžitve in ohraniti izkaznico SZDL. Ko pa so jim na zboru dokazali neprekrovitosti, jim je večina čavzoih izglasovala izključitev. Skupno so izključili 19 članov. Živahne razprave so bili tudi na nekaterih občnih zborih v jesenski, škofjeloški, tržiški in radov-

ljški občini. Vzporedno s tem so povod sprejemali nove člane, zlasti mladino. Po povprečni oceni se bo skupaj odstotek članstva SZDL v primerjavi s številom volivcev, to pot dvignil od 69 na 79 odstotkov.

Tako so dosedanji občni zbori že delno nakazali pot novim odborom SZDL, ki jih bomo volili v nedeljo. Nakazali so namreč že znamo, utrjeno pot množičnosti v vsakodnevnih akcijah in pri delu za potrebe prebivalstva, za skupaj napredek, za izboljšanje življenske ravni.

K.M.

Prvič kot plomirji iz šole domov

Obisk prijateljske delegacije iz Kambodže

V TOVARNI „ISKRA“

Princ Sihanuk z delegacijo na Gorenjskem - Sprejem v Lescah -

Obisk v Bohinjskem kotu - Slovo v Kranju

Visoki gostje daljne, svobodoljubne dežele Kambodže, so od 28. novembra na uradnem obisku v Jugoslaviji. V nedeljo, 29. novembra so prispevili v Slovenski oziroma na Bled, kjer jim je nudil tridnevni počitek. Tako so prvi dan potovali čez Pokljuko v Bohinj, drugi dan, v torsk, so potovali v rudarsko mesto Velenje in Celje, včeraj, v sredo pa so potovali v Ljubljano. Nekaj pred pol desetih uro so se z avtomobiljem peljali skozi Kranj, Ljubljana je gostom priredila nadvse prirsene sprejem. Hkrati so gostje obiskali Litostroj, si ogledali Muzej narodne osvoboditve in druge znamenitosti Ljubljane. Ob tej priložnosti je predsednik Ljudske skupštine Slovenije Miha Marinko priredil govor svečano kosilo v vili Pod Rožnikom. V zdravici, ki jo je tam izmenjal princ Sihanuk z Mihom Marinkom, je izrazil svojo veliko srce, da je lahko ob svojem drugem prihodu v Jugoslavijo obiskal tudi Slovenijo. Dejal je, da ga je prisršni sprejem globoko ganil. Po ogledu novih prostorov Ljudske skupštine so se gostje znova vrnili na Bled.

Pred BOHINJSKO SRANGOM
Prvi dan potovanja so gosti posvetili lepotam naše Gorenjske. Z Bleda so se povzeli na PPokljuko, ki je že polna sne-

tistega užitka, kot bi ga sicer, morda iz splošne želje, da bi videli sneg, se spoznali z našimi ljudmi, so gostje iz svoje rezidence na Bledu vsak dan odhajali na kraje ali daljše izlete. Tako so prvi dan potovali čez Pokljuko v Bohinj, drugi dan, v torsk, so potovali v rudarsko mesto Velenje in Celje, včeraj, v sredo pa so potovali v Ljubljano. Nekaj pred pol desetih uro so se z avtomobiljem peljali skozi Kranj, Ljubljana je gostom priredila nadvse prisršne, polne smeha. Kambodški predsednik se je seveda moral »odkupiti« s tem, da je z ostalimi tržili s časo in jo izplil. Toda s tem še ni bil konec. Prav ko so hoteli odpotovati, so jih gostoljubni domačini znova ustavili. V hotelu Bellevue so jim predredili domala pravo »ofcet«. Zapeli so več partizanskih in narodnih nosil, v njihovih narodnih nosil zaplesali tudi polko in druge pese. Goste je to prijetno iznenadilo. Princ je ves nasmejan zaplesal z domačimi, se z njimi slikal in spraševal o kulturni zgodovini teh krajev.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Osebni dohodki za 10,3 odstotka nad predvidenim načrtom

Občinski ljudski odbor Jesenice bo v petek, 11. decembra razpravljal o izvrševanju družbenega načrta občine v prvih devetih mesecih. Industrijska proizvodnja v tej občini (najpomembnejša je železarna) je dosegla v prvih devetih mesecih 77 odstotkov celotnega letosnjega načrta. Do konca leta pa, kot predviđajo, bo načrt industrijske proizvodnje presezen za 1,8 odstotka.

V primerjavi z lanskim proizvodnji je v prvih 9 mesecih letos proizvodnja večja za 4,2 odstotka. Vzporedno z naraščanjem proizvodnje ob enakem številu zaposlenih se je produktivnost dela dvignila v večjem obsegu, kot je bilo predviđeno. — Taki uspehi pa so seveda že vplivali na osebne dohodke, ki so se letos povečali v povprečju kar za 25 odstotkov. To je 19 odstotkov več, kot je bilo predviđeno v gostinstvju, kakor tudi o prepdružbenem načrtu. Kupna moč tujih kmetijstva in podobna prebivalstva se je s tem zmanjšala.

—l.e.

Premier Sihanuk s soprgo in ostalim spremstvom v »Iskri«

Novi objekti, ki so začeli obravnavati ob Dnevnu republiko

Letošnji Dan republike so po vsej Jugoslaviji proslavili med drugim tudi s številnimi delovnimi zmagami — z novimi tovarnami, elektrarnami, žolami, cestami itd.

V industriji stekla v Pančevu so remontna dela že močno napredovala. Ob 29. novembру so zakurili novo peč za proizvodnjo stekla, ki bo omogočila povečanje letne proizvodnje od 225.000 na 620.000 kvadratnih metrov stekla.

Za Dan republike so dogradili tudi del Jadranke magistrale iz Kosovske Mitrovice v Vučin. To cesto bodo prihodnje leto gradili še dalje proti Prištini in Uroševcu. Rekonstruirali so tudi cesti Novi Sad-Baćka Palanka in Leskovac-Vučje. V novem Kneževcu je začela obravnavati Tovarna papirja in lepenke, v Peči tovarna usnja, v Prizrenu pa tovarna za otroško obutve »Komuna«. V Smederevu so odprli novo avtomatsko telefonsko centralo.

Rudari v Banovičih so izpolnili letošnji proizvodni plan. V 11 mesecih so nakopal milijon 450.000 ton črnega premoga. Tudi rudari v Kaknju so izpolnili letošnji proizvodni plan 32 dni

pred rokom. V Hrvatski in Bosanski Dubici so slovensko proslavili dograditev novega mosta preko Une. V Slavonski Požegi so odprli novo srednjo ekonomsko šolo, v Bjelovaru pa moderno kinematografsko dvorano. V zagrebški tovarni olja je začel obravnavati novi obrat za hidriranje. Med Pakracom in Daruvarjem so vključili v električno omrežje novi dajnovod. Na Reki pa so v ladješčini »3. maj« splovili veliko ladjo »Trebišje«.

V mavrovskej sistemu elektarn sta začeli obravnavati hidrocentrali Brben in Raven. S tem dvema centralama, ki imata moč 13,6 MW, je bila zaključena gradnja prve etape elektroenergetskega sistema v Mavrovu.

V Limbušu pri Mariboru so za Dan republike odprli novo veliko žago. S tem so zaključili prvi del gradnje sodobnega lesnega kombinata. V Viru pri Domžalah pa so odprli rekonstruirano tovarno sanitetnega materiala.

To je samo nekaj najpomembnejših objektov, ki so za Dan republike začeli obravnavati v Jugoslaviji.

O osnovnih značilnostih proračunske reforme

Konec preteklega meseca je na konferenci za tisk v Beogradu član Zveznega izvršnega sveta Nikola Minčev razložil novi nujnički osnovne značilnosti proračunske reforme.

Proračunski dohodki so načeloma posredno ali neposredno vezani na osebne dohodke. Zato je tudi gibanje proračunske potrošnje odvisno od gibanja osebnih dohodkov državljanov.

Načela odvisnosti proračunske potrošnje od osebnih dohodkov pa v naših pogojih ni mogoč popolnoma izvesti. Neizenačenost v gospodarskem razvoju zahteva, da še nadalje obdržimo tudi sistem dobitic, in sicer za korenino splošnega načela, kjer bo to potrebno.

Nikola Minčev je dodal, da se bodo proračunski dohodki politične teritorialnih enot formalno na dva načina: iz dohodkov, ki so skupni za vse enote, in iz posebnih dohodkov za določene politične teritorialne enote.

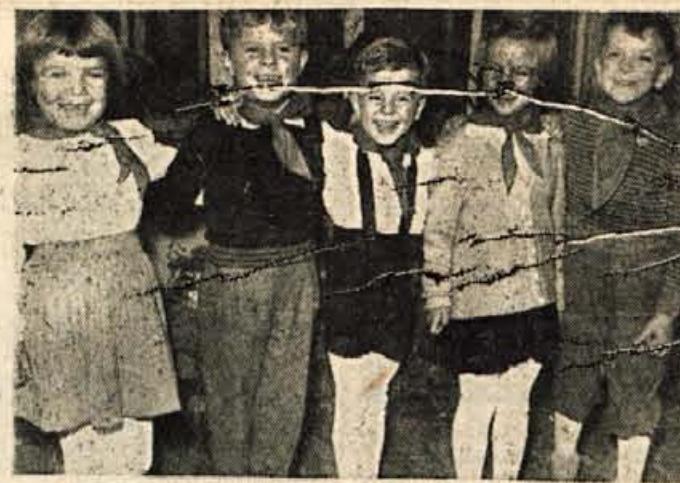
Skupni dohodki so osnovni vir dohodkov za finansiranje proračunske potrošnje in potrošnje samostojnih ustanov. Spreminjali in ustavljali jih bodo z zakonom.

Posebni dohodki so v glavnem tisti dohodki, ki jih bodo zbirali na osnovi predpisov politično-teritorialnih enot. Ti dohodki pripadajo po odredbah predlaganega zakona v celoti politično-teritorialni enoti, ki jih je vedela. Razen tega višina posebnih dohodkov ne vpliva na višino udeležbe v skupnih dohodkih. V skupnih dohodkih so udeleženi vsi proračuni, od proračunov županijskih odberov do zveznega proračuna.

Veliko število politično-teritorialnih enot dobiva s tem možnost, da formira sredstva za svojo potrošnjo. Tako se komune in okraji finančno osamosavajo, kar je važen pogoj za nemoten razvoj komunalne sistema in družbenega samoupravljanja.

Načelo finansiranja samostojnih ustanov je postavljeno tako, da ustanova sama deli sredstva v svojih finančnih planih (na osebne in materialne izdatke ter na izdatke za investicije). Ce bodo razen tega ustanovama zagotovljena sredstva v proračunu, jih bodo dajali v globalnem znesku. Morebitne prihranke bodo ustanove lahko prenesle v prihodnje leto ali jih razporedile na sklade.

S takim načinom finansiranja dobivajo organi družbenega upravljanja možnost za upravljanje na področju finančno-materialnega poslovanja ustanove. Razen tega dobiva družbeno upravljanje svoj polni smisel in ustrezni pomen. Taka načela bodo brez dvema vplivala na regionalno trošenje sredstev in na krepitev samostojnih virov dohodkov pri ustanovah.

Delovni uspeh mladega kolektiva

V Opekarni Češnjekv so presegli plan za 1 milijon kosov opeke

Med uspehe, ki smo jih zabeležili ob letnem dnu, 20. novembra — Dnevu republike, sodi prav gotovo tudi uspeh najmlajše opekarni na Gorenjskem v Češnjekvu. Ta po številu najmlajšega kolektiva (zaposljenih le 40 delavcev) je v soboto, 28. novembra 1959 presegel svoj letni plan. Izdelali so 4 milijone kosov opeke na planiranih 3 milijonov za leto 1959.

V tem obroku združenik gorenjskih opekarn je bilo v letnem dnu izdelanih 70% votje opeke in 30% polne opeke. Tu delajo zidake, zidne bloke 4/1, kracne tu-

ljave, dimne bloke za dimilke itd. Prav gotovo bodo v tem obroku izdelali že več opeke ko bo končana rekonstrukcija. Prvotno so planirali, da bodo 4 milijone kosov opeke surove proizvodnje izdelali šele v letu 1961. To so dosegli dve leti pred rokom. Nedvomno ima pri tem skromnem uspehu največ zastug sleherni član kolektiva, ki je v tem pripomogel s svojo zavestjo in disciplino pri delu. K temu sta prav gotovo pomagala tudi boljši način nagrjevanja in rekonstrukcija obroka.

M. Z.

Prav gotovo bodo v tem obroku za semensko proizvodnjo se bo narodni dohodek iz kmetijstva precej povečal.

Jugoslavijo oskrbuje s semenskim krompirjem v glavnem Slovenija. V Sloveniji pa je glavni proizvajalec semenskega krompirja prav Gorenjska. Toda, če bo kmetijstvo Gorenjska tudi še nadalje obdržati v tej proizvodnji prioriteto mesta, tako v pogledu kvantitete kot kvalitete, ob upoštevanju dejstva, da imamo za to sorazmerno majhne površine, bo morela predvsem bolje razviti semensko službo.

V perspektivi bodo dali osnovni poudarek proizvodnji semenskega krompirja za domače potrebe, za potrebe drugih republik in za izvoz. S specializacijo proizvajajo krompirje in z osnovnim poudarkom za semensko proizvodnjo se bo narodni dohodek iz kmetijstva precej povečal.

Jugoslavijo oskrbuje s semenskim krompirjem v glavnem Slovenija. V Sloveniji pa je glavni proizvajalec semenskega krompirja prav Gorenjska. Toda, če bo kmetijstvo Gorenjska tudi še nadalje obdržati v tej proizvodnji prioriteto mesta, tako v pogledu kvantitete kot kvalitete, ob upoštevanju dejstva, da imamo za to sorazmerno majhne površine, bo morela predvsem bolje razviti semensko službo.

Nadalje predvideva načrt rajonizacije proizvodnje krompirja pri delavo semenskega krompirja za potrebe izven načinka okraja tudi na področju zadružnega Mavčiče, Visoko, Velesovo, Predosje, Kranj, Naklo, Podbrezje, Podnart, Radovljica in modra tudi Tržič, prav tako pa tudi na področju vseh zadružnega Poljanski dolini (Vinharske, Breznica).

Sedanje delovne zmogljivosti bodo omogočile prihodnje leta podvajiti obseg del.

Regulacijska dleta bodo trajala približno deset let.

S tem bodo zavarovali pred poplavami 150.000 hektarov rodovitne zemlje, namakali pa bodo lahko nad 800.000 hektarov zemlje.

Dvor in Visoko. V perspektivi nekaj let računajo na 350 do 400 hektarov industrijskega krompirja, kar ponori, da bomo tovarni v Domžalah leito dajali 900 do 1000 vagonov krompirja, kar bo pokrilo približno petino njihovih kapacetov proizvodnje skrba v krompirje moke.

Tretji proizvodna smer pa je mercantilni (jedilni) krompir, ki nam v okraju še vedno pomeni največji dohodek iz kmetijstva. V tem proizvodnjo se bodo v glavnem orientirala vse ostala področja. V Poljanski dolini pa bodo razen semenskega krompirja pridelovali še krmni krompir za potrebe živinoreje.

REGULACIJA VELIKE MORAVE

Pri regulaciji Velike Morave se doslej opravili nad 90 odstotkov za letos predvidenih del v dolžini 16 kilometrov od Izliva te reke v Donavo do vasi Brežane.

Za letos določena dela bodo končali v 15 do 20 dneh.

Sedanje delovne zmogljivosti bodo omogočile prihodnje leta podvajiti obseg del. Regulacijska dleta bodo trajala približno deset let.

S tem bodo zavarovali pred poplavami 150.000 hektarov rodovitne zemlje, namakali pa bodo lahko nad 800.000 hektarov zemlje.

REKONSTRUKCIJA KRAJSKE MLEKARNE

V perspektivi računajo, da bo moralna kranjska mlekarna od leta 1961 dalje oskrbovali z mlekom tudi Jesenice. Razen tega menijo, da se bo na splošno povečala potrošnja mleka v okraju od sedanjih 0,2 litra najmanj na 0,3 litra dnevno na osebo. Vse to nujno terja, da povečajo zmogljivost mlekarn v Kranju na 25.000 do 30.000 litrov mleka dnevno. Razprave o rekonstrukciji tečejo že tretje leto, zdaj pa se zedinili, da bodo vložili v obnovno mlekarno 153 milijonov dinarjev investicijskih sredstev.

Pred volitvami na Šenturški gori

Vsi volivci člani SZDL - Za gradnjo ceste 5 milijonov

Prijazna vasica Šenturška gora pa tudi vaščani so premalo so leži na pobočju nad Cerkljami, delovali. Letos je drugačé. Oblikovali so, da bodo pomagali. Z morjem. — Do nedavnega je na delom in materialom bodo pričasni ni bilo dosti slišati. Letošnjem dnevu pa, kot da bi bila prerojena. Na nedavnom občnem zboru SZDL so se zbrali domala vse vaščani. — Razred v Šoli je bil poln. Na polici pred njimi je stal televizor. Kupili so ga sami. Naselje ima 54 hiš in so zbrali nekaj na 100 tisočakov. S tem se je tudi začelo. Začelo se je novo življenje. Marsikateri večer se zbero v Šoli in gledajo, kaj se dogaja v svetu, kaj pri nas.

Tako jim je Šola postala bližja, postala je žarišče dela in kovanja načrtov za prihodnost. Na občnem zboru so sklenili, da bodo pomladci začeli graditi novo cesto, ki jim bo odprla lažjo pot v dolino. — Dosej so le težko spravljali svoje pridelke do potrošnikov, prav tako, če ne že teže, pa so dovalzali življenjske potrebsčine v svojo vas. V vasi ni trgovine, ne gostilne. Predstavniki občinskega ljudskega odbora so soglašali z njihovim sklepom. Cesta je bila sicer že dalj časa v načrtu, toda vedno je prišlo vmes kaj nujnešega,

Elektrifikacija naših otokov

Prvi podmorski kabel pri nas je bil položen med otokom Krkom in kopnem. Z njim je zdaj ves otok preskrbljen z električno energijo. Nato je bil položen kabel od Zadra do otoka Ugljana v dolžini 5500 m. Ostali kabli so bili položeni med otokom Zlarin pred Sibenikom in kopnem, med otokom Krapanj in kopnem, med otokom Bračem in kopnem, med otokoma Brač in Solin, med otokoma Brač in Hvar (4.400 metrov) itd. To je v glavnem elektrifikacija na področju Zadra in Splita. Tudi Dubrovnik je povezen s kabli s svojimi otoki. Med kopnim in Šipanom je položen 1.800 metrov dolg kabel, od Šipana do Koločepa 1700 metrov dolg kabel, od Koločepa na Lapad pa 1750 metrov dolg kabel. Kabli so položili tudi že v Boki Kotorski. Vsi ti kabli prenašajo električno energijo z napetostjo od 6–20 kV. Od teh kablov vodijo daljnovidni na vse strani po otokih, ki so s tem dobili dragoceno električno energijo.

Močna fluktuacija delovne sile na Kmetijskem posestvu Hrastje

Na dnevnem redu zadaja se je Občinskega ljudskega odbora, ki je bila v četrtek, 28. novembra, je bilo najprej poročilo o problemih kmetijske proizvodnje v občini, predvsem o uspehih in pomankljivosti kooperacijske proizvodnje, zatem poročilo odborniške komisije o stanju na Kmetijskem posestvu Hrastje, dalje poročilo o izvedbi nacionalizacije najemnih zgradb, sklepanje o ustanovitvi veterinarske postaje, spojitev nekaterih podjetij, ki sama ciljajo zadostne ekonomske podlage za nadaljnjo obstojo, ustanovitev Delavske univerze v Kranju itd. Razprava je bila zelo živahna zlasti ob prvih dveh točkah dnevnega reda.

Poročilo odborniške komisije o stanju na Kmetijskem posestvu Hrastje negotavja, da se posestvo nahaja letos v precej težki situaciji in da ne bo izpolnilo letnega proračunskega plena.

Posestvo je razdeljeno na 5 občin (Hrastje, Šentur, Cerkle, Lahovče in Jezersko), ima 365 ha zemljišč in redi 270 glav živine. Posestvo ima vse pogoje, da se z realizacijo ureditvenih načrtov, ki se že izvajajo, razvije v moderen socialistični kmetijski obrat. Uspešne, ki so bili dosegli že doseženi pri uveljavljanju moderne blagovne proizvodnje, večjih hektarskih dohodov itd., pa trenutno še močno ovirajo zastareli, neprimerni in pomankljivi gospodarski objekti, ne sledi na to, da so življenje v izgradnji novih, ki bodo stanje močno izboljšati. Predvsem občina Hrastje potrebuje novo gospodarsko središče. Z gospodarskimi poslopi je že najbolje urejen obrat v Šenturju, ima primerno urejen hlev, ki je pred nekaj leti preurejen in pozitiven odnos kolektiva do pre-

svinjakov. Na obroku Lahovče je prostora le za 20 glav živine in vsi gospodarski objekti so tudi zgrajeni v tem obsegu. Vendar ima ta obrat 85 ha zelo dobre zemlje, ki je arondirana v en kompleks. Površine so idealne za sodobno, mehanično obdelavo. Prav ti dve dejstvi — velike površine, primerne za sodobno obdelavo, in premejna kapaciteta gospodarskih objektov — zarekujejo čimprej izgradnjo in ureditev ustreznega gospodarskega centra z že predvidenimi hlevi in ostalimi pripomočki objekti.

Se slabše kot v Lahovčah pa je stanje na posestvu Cerkle. Tako stanje izvira še iz časa, ko je bilo posestvo Cerkle samostojno.

Odborniška komisija je na Kmetijskem posestvu Hrastje negotavja, da se precej težave z delovno silo.

V poročilu ljudskemu odboru na

V Naklem bodo uredili farmo za reho 100.000 glav perutnine

Kmetijska zadruga v Naklem leto dali na trg okoli 10.000 piščencov-pohancev. Zadruga skrbi tudi za plemenske kokote, reječi pa dobesedno valinu jajca. Reječi, ki redno po tisoč ali celo po dva tisoč perutnine mesecne pa niso več redki. Za močna krila, s katerimi pretežno hranijo perutnine, skrbi zadruga. Zaradi pomanjkanja mesa gredo piščenci dobro v promet. Ti uspehi so zadruga v Naklem spodbudili, da je pripravila načrt za izgradnjo posebne stavbe za 100.000 glav perutnine. Urediti nameravajo torej perutniško farmo, s čimer se bo nedvomno preskrba Gorenjske s mesom znatno izboljšala.

Z NOVIM LETOM TRIKRAT TEDENSKO DOSLEJ NAJVEČJE NAGRADNO ŽREBANJE! POHITITE Z NAROCILI! NAROCNINA SAMO 900 DINARJEV!

GLAS GORENJSKE, najbolj bran časopis Gorenjske, be 5. JANUARJEM 1960 ZAČEL IZHAJATI TRIKRAT TEDENSKO — v ponedeljek, sredo in sobotol Naročnina se bo ponudila samo za 300 dinarjev — od sedanjih 600 na 900 din.

NAROCAJTE *GLAS GORENJSKE*!

Vsek drugi dan Vas bo »Glas Gorenjske« seznanjal z najnoveljnimi dogodki doma in v svetu — v sliki in besedi. Razen tega se boste vsak drugi dan prijetno zabavali ob ročnici in novi slikanci!

Za vse nove naročnike pripravljata uredništvo in eprava »Glas Gorenjske« tradicionalno vsakoletno nagradno žrebanje, ki bo v začetku prihodnjega leta. LETOŠNJE ŽREBANJE BO DOSLEJ NAJVEČJEJ PRIPRAVLJAMO NAGRADA V VREDNOSTI PREKO POL MILIJONA DINARJEV.

Prva nagrada: MOPEP — Colibri

Druga nagrada: KOLO

Tretja do peta nagrada: RADIJSKI SPREJEMNIKI itd.

Razen tega bo še vedno stevilo lepih in praktičnih nagrad v 20 brezplačnih naročnih za leto 1960 za »Glas Gorenjske«.

NAROCAJTE *GLAS GORENJSKE*!

SKUPNA VREDNOST NAGRAD DOSLEJ NAJVEČJEGA ŽREBANJA BO PREKO POL MILIJONA DINARJEV!

Pri žrebanju bodo upoštevani vsi, ki imajo plačano načrno za leto 1959 in za prve tri mesece leta 1960 v višini 300 dinarjev.

Tisti, ki bodo vplačali 300 dinarjev naročnina za leto 1960, bodo pri žrebanju sodelovali z enim lističem. Kdo bo plačal 600 dinarjev naročnina, bo pri žrebanju sodeloval z dvema lističema

OBYEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Prodam hišo z vrtom 1200 kvadratnih metrov v Trbojih. Poizvedbe v Senčurju 97, telefon 137-3

Ugodno predam klavirske harmonike »Scandalli« z 80 basi, 5 registri in bas registrom. Naslov v oglašnem oddelku 5179

Prodam psa »črnerjave«, star 2 leti. Odličen čuvaj.

Prodam ali zamenjam za zdidno opeko motorne kolo 98 cm

DKW v brezhibnem stanju — Boris Bernik, Zg. Bitnje 49, Zagreb

Kupim 2., 5., 7. in 9. zvezek Gruden-Maleve »Zgodovina slovenskega naroda«, ki je izhajala pri Mohorjevi družbi. Ponudbe poslati v oglašni oddelok 5180

3-članska družina išče samostojno gospodinjo-upokojenko za takoj. Ponudbe oddati na naslov: Vidic, Radovljica, Linhartov trg 3.

Kupim enosobno stanovanje v Kranju. Ponudbe z navedbo cene pošljite v oglašni oddelok pod »Vseljivo« 5185

Za stanovanje ali večjo seboj nudim 20.000 din nagrade — v Kranju ali okolici. Ponudbe pošljite v oglašni oddelok 5186

Ugodno prodam lokal v Medvedah, primeren za obrt ali delavnico. Naslov v ogl. odd. 5184

Dne 28. novembra sem izgubil dežni plašč od Brnikov de Kamnika. Prosim poštenega najdlitevja, da ga proti nagradi vrne. — Franc Pušavec, Lahovče, Komenda 5185

Tovariš, ki je vzel 29. novembra vetrobran z motorja pred domom v Dupljah naj ga odda v trgovini v Dupljah, ker je bil opazovan, sicer bom zadevo izročil sodniku za prekrške. 5186

Prodam 2 kravi s teleti in zamenjam semen, krompir »Cvebe« za krompir Merkur ali Bitnje. Naslov v ogl. odd. 5187

Prodam kuhinjsko kredenco. — Zeje, p. Duplje 5188

Prodam hišo v Bitnjem pri Kranju. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku 5189

Prodam malo rabljen italijanski moped znamke Moskito s tremi prestavami. Ogled v nejdnu. Naslov v ogl. odd. 5170

Prodam 50 kosov obdelanih kolov za sadna drevesca. Po dogovoru jih lahko dobavim tudi več. Naslov v ogl. odd. 5171

Prodam zazidljivo parčelo v letoviškem kraju. — Naslov v oglašnem oddelku 5172

Prodam 4-sobno solidne hišice v Oreku pri Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 5173

Prodam gozdne sadike (smrekove) in golobe-krofače, ki so bili razstavljeni v Ljubljani. Sp. Brnik 5, Cerkle 5174

Prodan 6 oken borovih 80 krat 100 narejenih za rolete. Štefe, Voklo 11, Senčur 5175

Prodam slamoreznice s tremi noži (klinami), elektrometer — 5 KM, 2 vprežna voza, brzoparilnik in prenosno os (velo). Naslov v oglašnem oddelku 5176

Prodam deske, suhe, česnjeve. Naslov v oglašnem oddelku 5177

AMD Podnari proda osebni avto OPEL. Vozilo je v vozenem stanju, registrirano in zavarovano za tekoče leto. Interesentom bo na vpogled vsak dan po 15. uri 5178

Planinsko društvo Križe sprejme tajnika. Delo vsak petek od 16. do 20. ure. Plača po dogovoru.

UPRAVNI ODBOR TOVARNE USNJA »RUNO« V TRŽICU

raspisuje delovno mesto sekretarja podjetja.

Pogoji: pravna fakulteta in triletna praksa oziroma srednja strokovna izobrazba z večletno prakso ali nizja strokovna izobrazba z dvanajstletno prakso na vodilnih delovnih mestih. Plača po Tarifnem pravilniku podjetja. Nastop službe s 4. januarjem 1960.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri avtobusnem in turističnem podjetju »KRIM« (SAP TURIST-LJUBLJANA TRANSPORT) raspisuje naslednja delovna mesta za servisno mehanično delavstvo v Tržiču:

več kvalificiranih klučavaličarjev,

več kvalificiranih kleparjev,

in materialno knjigovodkinje.

Ponudbe sprejema mehanična delavnica Tržič.

Ob nenadni izgubi našega dragega ččeta

JANEZA CERKOVNIKA

iz stare Fužine

izrekamo iskreno zahvalo sosedom in vsem drugim, ki so ga spremili na njegovo zadnjo pot.

Bled-Rečica, dne 26. 11. 1959.

Zalužči:

Sin Janez, hči Justina, vnučka

Tiček in Marija

Ugodno predam klavirske harmonike »Scandalli« z 80 basi, 5 registri in bas registrom. Naslov v oglašnem oddelku 5179

Prodam psa »črnerjave«, star 2 leti. Odličen čuvaj.

Prodam ali zamenjam za zdidno opeko motorne kolo 98 cm

DKW v brezhibnem stanju — Boris Bernik, Zg. Bitnje 49, Zagreb

Kupim 2., 5., 7. in 9. zvezek Gruden-Maleve »Zgodovina slovenskega naroda«, ki je izhajala pri Mohorjevi družbi. Ponudbe poslati v oglašni oddelok 5180

3-članska družina išče samostojno gospodinjo-upokojenko za takoj. Ponudbe oddati na naslov: Vidic, Radovljica, Linhartov trg 3.

Kupim enosobno stanovanje v Kranju. Ponudbe z navedbo cene pošljite v oglašni oddelok pod »Vseljivo« 5185

Za stanovanje ali večjo seboj nudim 20.000 din nagrade — v Kranju ali okolici. Ponudbe pošljite v oglašni oddelok 5186

Ugodno prodam lokal v Medvedah, primeren za obrt ali delavnico. Naslov v ogl. odd. 5184

Dne 28. novembra sem izgubil dežni plašč od Brnikov de Kamnika. Prosim poštenega najdlitevja, da ga proti nagradi vrne. — Franc Pušavec, Lahovče, Komenda 5185

Tovariš, ki je vzel 29. novembra vetrobran z motorja pred domom v Dupljah naj ga odda v trgovini v Dupljah, ker je bil opazovan, sicer bom zadevo izročil sodniku za prekrške. 5186

Prodam 2 kravi s teleti in zamenjam semen, krompir »Cvebe« za krompir Merkur ali Bitnje. Naslov v ogl. odd. 5187

Prodam kuhinjsko kredenco. — Zeje, p. Duplje 5188

Prodam hišo v Bitnjem pri Kranju. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku 5189

Prodam malo rabljen italijanski moped znamke Moskito s tremi prestavami. Ogled v nejdnu. Naslov v ogl. odd. 5170

Prodam 50 kosov obdelanih kolov za sadna drevesca. Po dogovoru jih lahko dobavim tudi več. Naslov v ogl. odd. 5171

Prodam zazidljivo parčelo v letoviškem kraju. — Naslov v oglašnem oddelku 5172

Prodam 4-sobno solidne hišice v Oreku pri Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 5173

Prodam gozdne sadike (smrekove) in golobe-krofače, ki so bili razstavljeni v Ljubljani. Sp. Brnik 5, Cerkle 5174

Prodan 6 oken borovih 80 krat 100 narejenih za rolete. Štefe, Voklo 11, Senčur 5175

Prodam slamoreznice s tremi noži (klinami), elektrometer — 5 KM, 2 vprežna voza, brzoparilnik in prenosno os (velo). Naslov v ogl. odd. 5176

Prodam deske, suhe, česnjeve. Naslov v ogl. odd. 5177

AMD Podnari proda osebni avto OPEL. Vozilo je v vozenem stanju, registrirano in zavarovano za tekoče leto. Interesentom bo na vpogled vsak dan po 15. uri 5178

Prodam nov gumi voz 16 cel in elektromotor 4.5 KM. Celar Rok, Jeprica, Medvode

Proda moped »Ilo«. Oblak, Zupančičeva 9, Kranj

Prodam brzoparilnik, repereznic, kuhinjsko kredenco in mizo. Naslov v oglašnem oddelku 5189

Prodam motorne kolo »Dona« 225 ccm, prevoženo 2 tisoč kilometrov. Potočnik Janko, Rakovica 12, Besnica

Predam voz zapravljivček, novo slamoreznicico, glig in 1.500 kilogramov prvovršne krme.

Prednosti: začetek 5. decembra ob 18. uri v zadržnem domu Predvor pri Kranju

V službo sprejememo 2 trgovska pomešnika (ci) za oddelok gospodinjskih predmetov. Trgovsko podjetje »Zelenina« Kranj, Koroška c. 11

Pomoč v gospodinjstvu, 6 ur dnevno, lažje delo, išče Prah, Štefančeva 3, Kranj

Eneslanovanjsko hišo v Kranju zamenjam za enako (lahko nedografeno) v okolici Kranja.

Prodam 4-sobno solidne hišice v Oreku pri Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 5173

Prodam gozdne sadike (smrekove) in golobe-krofače, ki so bili razstavljeni v Ljubljani. Sp. Brnik 5, Cerkle 5174

Prodan 6 oken borovih 80 krat 100 narejenih za rolete. Štefe, Voklo 11, Senčur 5175

Prodam slamoreznice s tremi noži (klinami), elektrometer — 5 KM, 2 vprežna voza, brzoparilnik in prenosno os (velo). Naslov v ogl. odd. 5176

Prodam deske, suhe, česnjeve. Naslov v ogl. odd. 5177

AMD Podnari proda osebni avto OPEL. Vozilo je v vozenem stanju, registrirano in zavarovano za tekoče leto. Interesentom bo na vpogled vsak dan po 15. uri 5178

Prodam nov gumi voz 16 cel in elektromotor 4.5 KM. Celar Rok, Jeprica, Medvode

Proda moped »Ilo«. Oblak, Zupančičeva 9, Kranj

Prodam brzoparilnik, repereznic, kuhinjsko kredenco in mizo. Naslov v oglašnem oddelku 5189

Prodam motorne kolo »Dona« 225 ccm, prevoženo 2 tisoč kilometrov. Potočnik Janko, Rakovica 12, Besnica

Prednosti: začetek 5. decembra ob 18. uri v zadržnem domu Predvor pri Kranju

V službo sprejememo 2 trgovska pomešnika (ci) za oddelok gospodinjskih predmetov. Trgovsko podjetje »Zelenina« Kranj, Koroška c. 11

Pomoč v gospodinjstvu, 6 ur dnevno, lažje delo, išče Prah, Štefančeva 3, Kranj

Eneslanovanjsko hišo v Kranju zamenjam za enako (lahko nedografeno) v okolici Kranja.

Prodam 4-sobno solidne hišice v Oreku pri Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 5173

Prodam gozdne sadike (smrekove) in golobe-krofače, ki so bili razstavljeni v Ljubljani. Sp. Brnik 5, Cerkle 5174

Prodan 6 oken borovih 80 krat 100 narejenih za rolete. Štefe, Voklo 11, Senčur 5175

Prodam slamoreznice s tremi noži (klinami), elektrometer — 5 KM, 2 vprežna voza, brzoparilnik in prenosno os (velo). Naslov v ogl. odd. 5176

Prodam deske, suhe, česnjeve. Naslov v ogl. odd. 5177

AMD Podnari proda osebni avto OPEL. Vozilo je v vozenem stanju, registrirano in zavarovano za tekoče leto. Interesentom bo na vpogled vsak dan po 15. uri 5178

Prodam nov gumi voz 16 cel in elektromotor 4.5 KM. Celar Rok, Jeprica, Medvode

Proda moped »Ilo«. Oblak, Zupančičeva 9, Kranj

Prodam brzoparilnik, repereznic, kuhinjsko kredenco in mizo. Naslov v oglašnem oddelku 5189

Prodam motorne kolo »Dona« 225 ccm, prevoženo 2 tisoč kilometrov. Potočnik Janko, Rakovica 12, Besnica

Prednosti: začetek 5. decembra ob 18. uri v zadržnem domu Predvor pri Kranju

V službo sprejememo 2 trgovska pomešnika (ci) za oddelok gospodinjskih predmetov. Trgovsko podjetje »Zelenina« Kranj, Koroška c. 11

Pomoč v gospodinjstvu, 6 ur dnevno, lažje delo, išče Prah, Štefančeva 3, Kranj

Eneslanovanjsko hišo v Kranju

Zaključni prizor iz J. Lutkowskega »Dežurna služba« v uprizorištvu Preserovega gledališča v Kranju

Delavska univerza tudi v Kranju

Občinski ljudski odbor Kranj predvsem usposabljanje odraslih za opravljanje družbenih nalog na področju delavskega samoupravljanja, ostalih org. družbenega upravljanja in političnih organizacij, dalje organizacija in pomoč pri splošnem izobraževanju odraslih na različnih področjih, pomoč pri strokovnem izobraževanju odraslih, organizacija predavanj, seminarjev in tečajev v ta namen, skrb za tehnična izobraževalna sredstva (magnetofon, epidioskop, TV aparate, potujoče ozke in široke kinoprojektorje itd.) in izdaja poletnih družbeno in strokovno izobraževanja odraslih že široko razvilo in je zato nujno potrebna ustanova, ki bi že razvito izobraževanje odraslih na vseh področjih pospeševala, sama organizirala in razvijala v skladu z vse bolj naraščajočimi potrebovami. Tako ustanovo — Delavsko univerzo — smo zdaj dobili.

Naloga Delavske univerze kot finančno samostojnega zavoda bo

STIRI GRŠKE KOMEDIJE
Izmed 11 obrajenih komedij starogrškega mojstra Aristofana smo sedaj dobili v slovenskem prevodu Štiri.

Komedija **AHARNJANI** stika nasprotje med miroljubnostjo kmetov in spletkih hujšaških zapeljivev in veržnikov, ki jem je vojna vir bogatih dobitkov in ki zavoljijo tega želijo, da bi vojna trajala večno. Komedija je polna žal in razposajenih priporoz.

Komedija **PTIČI** so humoristična kritika ljudske vere in žala na račun bogov. Kot posledica razvratnih povojnih razmer se je pojavilo neko politično in versko praznovanje. Državi je treba novih bogov, ker so se ji bogovi, katere je ljudstvo doslej častilo, popolnoma odružili in se za Atene nič več ne menjijo. Dva Atene sta žla med ptice in si v oblakih spletla ptičji grad, izvabila od bogov devico in božjo oblast.

LIZISTRATA pomeni junakinjo, ki razpušča vojsko. Po skoro desetletnem vojskovovanju so si Atenci zeleni miru. Rešitev in blaginjo dežele so uzele v roke ženske. Zarotile so se, da se bodo zdržale vsakega intimnega občevanja s svojimi možmi, dokler ti ne prenehajo z vojno. Ker moži niso mogli biti brez žens, so jih žene tako prisilile do sprave z bojujočima se taboroma in z mirovnega pirovanja se vracajo možje domov — vsak s svojo ženo.

ZBOROVALKE prikazujejo problem bogastva in revščine, ki je moril ljudstvo po budem vojnem porazu. Začeli so govoriti o socialni preuređitvi države. Ženske se preoblačajo v moške oblike na ljudskem zborovanju izglasujejo sklep, da se država oblast izroči v ženske roke, zakaj možki so v dolgoletni vojni izkazali zelo slabo. Takoj proglašajo žensko enakopravnost in skupno lastnino. Pesnik ni šlo, da bi ta socialni problem rešil, ampak si je zastavil nalogu, da bi ob praktičnem izvajanjem postavljenih načel pridnega sveta zbuljal smeh, kar se mu je tudi dobro posrečilo.

Komedija je vsaka zase spremljena z uvedom in opombami, ki posredujejo za razumevanje dejana in besedila potrebe zgodovinske podatke in jezikovne razlage. Be-

DVIGNILA SE JE ZAVESA

Kulturno-umetniško društvo »Prežihov Vorac« v Zalogu pri Komendi je v preteklih letih, čeprav nima najboljših pogojev, postal zelo delavno. Lastnik prostorov v Zalogu je šola. Prostori so sicer lepi in primerni za društveno delo, slabost pa je v tem, da so skoraj vsi prostori brez opreme. Za tisoč po predstavu potrebovali 825 tisoč dinarjev.

VILJEM OSVAJALEC V JUGOSLAVIJI

Filmski producent Claude Heilmann je razdel novinarjem svoj načrt — namesto, da namerava posneti film o normanskem osvajaju Britanije, to je film o Viljem Osvalcu. Nadeja se, da vlogo Viljema Osvalca prevel Marlon Brando, Marija Schell pa vlogo kraljice Matilde. Predvideva tudi, da bo film

SKOFJELOSKA SVOBODA

na pragu nove sezone

Malo pozno sicer, a zato s tem večjim optimizmom za delo v novi sezoni, je tudi dramatski oddel skofjeloške Svobode pridel v preteklem tednu z novim gledališkim letom 1959/60, ko je na domaćem održal že v poletnih mesecih naštudirano komedio Duška Rokandića — Babilonski stolp. V režiji Franca Kovača, ki je s to uprizoritvijo slavil deseto obletnico plodnega igralskega udejstvovanja in odigral vlogo Slavca, je delo, ki mu ne gre odrekati pozitivne ocene lahkonome komedio, zaživel pred gledalcem v prikupnosti, zaradi katere ga je bilo tudi vredno naštudirati.

Osrednja misel Rokandićeve predstave tudi po drugih krajih Gorjanske, Omembe vredno je tudi, da bo v sezoni 1959/60 delo dramatske sekcije DPD Svoboda Skofja Loka vodil odbor, ki je sprejel tudi delovni načrt za letošnjo sezono, in sicer so predvidene naslednje uprizoritve:

TUDI V RATEČAH SO ZAČELI Z DELOM

KUD »Janko Kermelj« iz Rateč pri Skofji Loki marljivo skrbi za kulturno razvedribo okoliških vasi. Državno je tudi letos že začelo z delom. Ker so skoraj vsi igralci tudi dobr pevci (sa) nastopajo tudi na oddaji — Pokaži, kaj znaš!, jim tudi operete ne delaže.

V Ratečah so začeli z letosno sezono v nedeljo, 22. novembra. Uprizorili so opereto »Pri belem konjčku«. Priznati je treba, da so se kar dobro odrezali.

nestvarnih fantazij. Treznejša partnerja sta Slave in Ana (Franca Kovač in Ivanka Oblak), ki se poročiti sploh nista marala», a doživita v razpletu komedije resnično ljubezen, ker sta pač pravilno vrednotila zakon, ujet v težave, ki jih prinaša vsakdanost, realno življenje. Ta osrednja misel komedije in nauk za življenje sta zlasti očitljivo objektivno plodnega igralskega udejstvovanja in odigral vlogo Slavca, je delo, ki mu ne gre odrekati pozitivne ocene lahkonome komedio, zaživel pred gledalcem v prikupnosti, zaradi katere ga je bilo tudi vredno naštudirati.

Vsi štirje igralci so odigrali svoje vloge zavzetostjo, da bi sicer gledalcem posredovali življenjsko skrivnost — etiko zakona s sanjske in realne strani. Precej obiskovalcev izobraževalne skupnosti so vse našli v skofjeloških oblikah izobraževalnega dela.

Načrti so interpretirali tako, da je

— kar je zlasti mično — želo spravljiva. Cetudi je igra po svojih fabuli lahkonata in zabavna — kar je smiseln vsebina slehernome komedije — vsebuje navzite šibkimi psihološkim prijemom v razpletu tudi poučno tendenco: nerodna zaljubljenca in zagrenjenega zakonika, ki sta ju v vlogah Tineta in Majde odigrali mladi **Lojze Podlogar** in talentirana **Olga Peternej**, pouči, da kljub mladostnemu zanosu ni treba izgubljati glave v oblakih

Manzari: Naši ljubi otroci, Pavel Golija; Sneguljčica, Žmavec; V pristanu so orehove lupine, Dickens: Oliwer Twist in Cvetko Golar: Dve nevesti.

Program je lep in dovolj obširen, da se bo tudi dramatska sekcija v okvirju skofjeloške Svobode lahko v polni meri razmahnila, zlasti še, ko bodo se pred letosnjim občinskim praznikom (18. decembra) odstranjeni vse tehnične ovire s preurejeno dvorano in odrom, za kar je ObLO v Skofji Loki naklonil domači Svobodi podporo v znesku milijon dinarjev.

L. Z.

UMRL JE GERARD PHILIPPE
Smrt: Gerard Philippe, ki je Lawrence Olivier. Izbrani so vlogo in za najboljši scenarij. Umrl v sredo zvečer v Parizu, je tudi kraji, kjer bodo posneli zunanjne prizore. Kaže, da bodo posnete v Jugoslaviji. — Heilmann je novinarjem tudi posredoval, da so mu finančno pomoč za snemanje tega filma ponudile ZDA, Zapadna Nemčija, Britanija, Francija, Italija, Španija, in Skandinavске države.

Gerard Philippe se je prvikrat proslavil v filmski verziji po ro-

režiral znani filmski režiser glavno vlogo in epizodno moško za najboljši dokumentarni film. — Kaže, da je bil izbran ameriški film **Dirbitke** posnete v Jugoslaviji. Film Heilmann je novinarjem tudi posredoval, da je posnel David Wolper. S sprednjim nagrado je bil odlikovan mehiški fantastični film **Dede Mraz**.

Med nagrajenimi kratkometražnimi filmi je tudi film **Dušana Vukotića - Krava** na mesecu, ki je bil ocenjen kot najboljši risani film.

DORIS DAY — ZVEZDA LETA

Združenje lastnikov ameriških kinematografov je izvedlo anketno v obliki tajnega glasovanja. Anketa je pokazala, da so ljubitelji filmske umetnosti posneli Doris Day za »zvezdo leta«, igralca Rocka Hudsona pa za najpopularnejšega igralca leta 1959.

TONI SEILER — IGRALEC

Avtrijski smučar Toni Seiler je postal najbolje plačani filmski igralec na Japonskem. To trdi njegov menažer. Za vlogo v filmu **Kralj snežnih gor**, ki ga bodo začeli snemati prihodnji mesec na Severnem Japonskem, bo dobil bivši olimpijski zmagovalec 9 milijonov jenov.

FILMI — NAGRAJENI V SAN FRANCISCU

Rosselinijev film **General** iz Rovera, ki je prejel na letosnjem filmskem festivalu v Benetkah najvišjo nagrado, je doživel na festivalu v San Franciscu, ki je bil kontan pred nekaj dnevi, pravi trijek. Film je pobral kar 5 nagrad, in sicer za najboljši film, najboljšo režijo, najboljšo

Antun Vrdoljak, talentirani mladi igralec, ki smo ga pred časom gledali v filmih **Cesta dolga leta dni**, **H-8**, tudi v filmu **Tri četrtni sonca** — razočaral. Zelo plastično je oblikoval lik interniranca Charlesa.

V četrtek, 26. novembra zvečer je bila v kinu Storžič v Kranju slavnostna premiera novega slovenskega filma **Tri četrtni sonca**. Da je bila premiera zares slavnostna, so poskrbeli nekatere ustvarjaleci filma, ki so se na povabilo kinematografskega podjetja Storžič udeležili premiere. Na sliki (od leve proti desni) Dragi Makuc, Julij Guštin, Cedo Vnuk, Stane Raztresen, Mira Sardoč, Mojstra Bojana Adamiča, ki je prispeval glasbo, žal, ni na sliki. Vsekakor pa smo na slavnostni premieri pogrešali režiserja Jožeta Babiča, ki se zavoljio bolezni ni udeležil premierje. — In občinstvo? Film in ustvarjalec so navdušeno pozdravili.

Izobraževalno delo Delavske univerze v Bohinju je že steklo

Delavske univerze, ustanovljene ne po občinskih središčih, so domača povsod že pričele z delom. Ponekod že lahko povedo o pravih izkušnjah, uspehih in kajih padajo tudi u težavah, kajti delo vrednotila zakon, ujet v težave, ki jih prinaša vsakdanost, realno življenje. Ta osrednja misel komedije in nauk za življenje sta zlasti očitljivo objektivno plodnega igralskega udejstvovanja in odigral vlogo Slavca, je delo, ki mu ne gre odrekati pozitivne ocene lahkonome komedije, zaživel pred gledalcem v prikupnosti, zaradi katere ga je bilo tudi vredno naštudirati.

Vsi štirje igralci so odigrali svoje vloge zavzetostjo, da bi sicer gledalcem posredovali življenjsko skrivnost — etiko zakona s sanjske in realne strani. Precej obiskovalcev izobraževalne skupnosti so vse našli v skofjeloških oblikah izobraževalnega dela.

Načrti so interpretirali tako, da je — kar je zlasti mično — želo spravljiva. Cetudi je igra po svojih fabuli lahkonata in zabavna — kar je smiseln vsebina slehernome komedije — vsebuje navzite šibkimi psihološkim prijemom v razpletu tudi poučno tendenco: nerodna zaljubljenca in zagrenjenega zakonika, ki sta ju v vlogah Tineta in Majde odigrali mladi **Lojze Podlogar** in talentirana **Olga Peternej**, pouči, da kljub mladostnemu zanosu ni treba izgubljati glave v oblakih Manzari: Naši ljubi otroci, Pavel Golija; Sneguljčica, Žmavec; V pristanu so orehove lupine, Dickens: Oliwer Twist in Cvetko Golar: Dve nevesti.

Program je lep in dovolj obširen, da se bo tudi dramatska sekcija v okvirju skofjeloške Svobode lahko v polni meri razmahnila, zlasti še, ko bodo se pred letosnjim občinskim praznikom (18. decembra) odstranjeni vse tehnične ovire s preurejeno dvorano in odrom, za kar je ObLO v Skofji Loki naklonil domači Svobodi podporo v znesku milijon dinarjev.

L. Z.

Tečaj za knjižničarje

Kakov prejšnja leta tako je tudi letos v okviru pripravljanju Zvezde Svobod in prosvetnih društev priredila Ljudska knjižnica v Kranju v novembra tečaj za knjižničarje v kranjski komuni. Upravnik tovariš Ludvik Erjavec je seznanil tečajnike s tehničnim delom pri obdelavi novih knjig, z novo ureditvijo polic po vsebinski razporeditvi knjig ter z načinom izposajanja in vodenja delovne statistike. Lepo predavanje o povezanosti knjige in človeka od cicibanove dobe do starosti je imel tovariš Franček Bohanc iz Ljubljane. O postanku in razvoju tiska in tiskane knjige je razpravljal v svoji izvajanja z dokumentarnim gradivom bogato ponazoril profesor Stanislav Bunc. Za zaključek tečaja se je ljubčinovo odzval eden izmed najbolj priljubljenih pisateljev med našimi bralec — France Bevk. Z živahnim in zgrovornim besedilom je prikazal svojo slovstveno pot, je posebno pa orisal delo slovenskega pisatelja v okupirani Gorici za časa fašizma. Odprtival je nastanek nekaterih svojih najpoznejnejših del, zlasti mladinskih spisov.

Obiskovalci tečaja, ki so se ga udeleževali v prav lepem številu, so sledili predavanjem z zanimanjem. Med drugim bi bilo koristno, da bi z obiskom tiskarne nazorno videli, kako nastaja knjiga od rokopisa do izida. S takimi tečaji, ki so dosegli že vsako leto lepo uspeli, bo treba nadaljevati, zakaj na delo v knjižnici pribaja leto za letom precej novih, mlajših moči, razvoj našega knjižničarstva pa tudi terja čimveč strokovno razgledanih kadrov.

B-C

Dobili so čitalnico

Knjižnica KUD Dobrava v Naklem je počastila Dan republike z razstavo svojih knjig v dvorani kmetijske zadruge v Naklem. Hkrati je prav tam odprla v popoldanskih urah čitalnico namenjeno vsem, ki radi berejo in šahriajo. Knjižnica si je letos nabavila nove knjižne omare, zadnja leta pa si je zelo oplotila s knjigami ter ima na razstavljenih grafikonih zaznamovan vsakoletni porast izposajenih knjig in bralcev. Marijava knjižničarka Anica Feldinova, ki je tudi vneta kulturno prosvetna delavka, nam je zaupala, da bo prihodnje leto proslavili Praznik republike že v svojih prostorih v kulturnem domu.

L.

V sestavu Delavske univerze bo kakor doslej delovala šola za starše, posredovalo bomo tudi občasnemu vzgojnemu predavanju za mladino ter splošna in zdravstvena predavanja za odrasle. Upravni odbor DU v Bohinjski Bistrici je tudi sestavil poseben načrt izobraževanja za delovne kolektive podjetij. Poleg omenjenih tečajev in seminarjev, ki so začeli 16. novembra, se bodo vsi ostali zvrstili od decembra do maja po naslednjem načrtu: v decembri je sestavil poseben načrt izobraževanja za delovne skupnosti, v februarju za odbornike in člane samoupravnih organov komune, v marcu tečaj za nižji in srednji vodilni kader v gospodarstvu, v aprilu pa bo seminar za člane delavskih sestankov in vodilni kader v gospodarstvu, v februarju za člane zadružnih svetov, v februarju za odbornike in člane samoupravnih organov pri ObLO. Splošna in strokovna izobraževalna dejavnost bo privzetila v

Vsakdanji dan

Prat pod hribom na robu gozda ob železnici je čemela lesena bajta, krita s kosi stare pločevine. Streha je bila sajasta, kakor je bila sajasta vsa dolina. V hiši niso imeli ure, pa saj je tudi niso potrebovali. Mati je dobro vedela, koliko je ura. Spoznala se je na prihajanje vlakov. Kolesa tovornega vlaka so udarjala počasi in zasmiklo, tu je bila namreč vzpetina, posebni nekoliko hitreje, še bolj pa je pozna brzi vlak z vzpetino navzdol; tako je hitel, kot da bi drsel po tračnicah.

«Se pet minut,» je rekla in z levo potegnila staro odejo, ki ni bila več podobna odeji, preko najmlajšega, ki je spal poleg nje. V sobi je popla še pet otrok, zadnjega pa so pričakovali.

«Ah,» je vzdihnila in vstala. Stopila je na prag in v sobo je planil svež jutranji zrak. Nebo je bilo jasno, kot da bi bilo umito, le nad dolino je ležal dim, ki se je valil navzdol ob reki. Pomladni jutranji hlad je v človeku naravnost vzbujal željo po topotu.

«Mama,» je rekla najstarejša hčerka Roža, ki je prišla za njo na prag.

«Kaj hočeš, kaj vstajaš, saj te ni mihče budil?» in v besedah je bilo čutiti jezo, ki jo je obala na to piškavo življenje.

«Prehidalisa se boš,» je odvrnila hčerka, »saj veš, da takša ne smeš stati na pragu.«

«Kaj vem,» je odvrnila mati še vedno jezna, a v srcu je bilo toplje, ker že dolgo ni slišala takšnih besed.

«Starata mati je zadnjič rekla,» je odvrnila Roža. Potem je stopila v sobo in mater ogurnila spledom.

«Si že zopet prisluškovala,» je rekla mati.

«Sem,» je priznala Roža. «Povod se vtiča, nikoli dovolj ne veš,» je rekla mati in jo pogledala. Toda v njenih očeh ni bilo jeze. Bila je žalost, žalostna ljubezen do tega otroka, ki je že sedaj hotel nositi del njenega gorja. Samo je silila v to. In mati je bila žalostna, ker je videla, da ne more biti drugače.

«Saj ne bom več,» je obljubila Roža.

«Ti pa tvoje obljube. Dobro te poznam. Ne boš se spremeniš. Si za vse reči preveč stanovitna,» je pribila mati.

«Kako to misliš?» je vprašala Roža.

«Tiko bodi in ne sprašuj,» je rekla mati.

«Povej,» je proseče rekla Roža. «Preveč sva si podobni. Toda te ga ti še ne razumeš. Boš že razumela, ko boš v mojih letih,» je rekla mati, stopila v hišo in se zatela oblačiti.

Roža je še vedno stala na pragu. Na sebi je imela lehno, od preanja obledelo obleko. Bila je bo-

sa in pogledi so se ji uprli v noge. Ničesar si ni bolj želela, kakor lepih čevljev. Tako se je v to zamislila, da jih je že skoraj videla.

Mati jo je opazovala in njena sklonjena glava, uprte oči v noge, so ji vse povedale.

Nedaleč proč so se nenadoma treskom odprla vrata, prav tako lesene bajte in na prag je stopil mož. Bil je pravcati orjak in že več mesecov ni imel dela. Ko je zagledal Rožo, ni vedel, kaj naj storiti. Ni vedel, kaj naj storiti, pa čeprav se je ta prizor ponavljal že nekaj mesecev.

«O, Roža,» je končno rekla, kakor vedno, kakor da bi bil presemenec, čeprav je vedel, da jo bo videl. Nekje v sebi pa si je zelel, da bi jo videl. Odkar ni imel dela, se mu je samo Roža zdela lepa, samo zaradi nje je še ljubil življence.

«Dober dan, Nejc,» je rekla Roža in hitro stekla v hišo, prav tako, kakor bi ji gorelo pod nogami.

«Kaj pa bezlejš?» je vprašala mati. »Saj vidiš, da nimaš kam, na drugi strani boš skoraj ven, če se še malo zaletiš.«

«Nejc je na pragu,» je odvrnila in zardela.

«No, in kaj potem,» je odvrnila mati.

«Nič,» je rekla Roža.

«Pa naj bo po tvojem,» je rekla mati. »Vstanite, otroci.«

Odgovora ni bilo. Slišati je bilo samo sopenje. Najmlajši Ivan je vgnezdil v maminimi postelji. Komaj dve leti je imel. Franci je bil tri leta starejši. Andrej samo eno leto. Potem pa je bil doigro prestede. Minka je bila starca 11 let.

«Naj še ležijo,» je rekla Roža in pobožala Ivančka po kodrastih laseh. Bili je njen ljubljenček in gor-

je, če bi mu kdo skrivil samo en las.

«Pa naj,» je odvrnila mati. »Tako je vsaj mir pred njimi in ni treba poslušati njihovega molodenjanja, »mama, jaz sem lačen. Ali nimaš ti danes rojstni dan, Roža.«

«Ti pa res ničesar ne pozabidi,» je odvrnila Roža.

«Le kako naj bi pozabil, saj me pamet in spomin še nista zapustila. Toda niti ti ne morem dati. Saj veš, kako je Menda ti ni treba pripovedovati.«

«Saj nič ne mislim,» je odvrnila Roža.

«Kaj boš pravila, da nič ne misliš. Vem, da misliš. Toda žalostno je, ker veš, da ne moreš ničesar dobiti. Ko se vrne oče, bo menda že bolje.«

«Pa bo kmalu prišel,» je vprašala Roža.

«Eh, kaj vedno sprašuješ. Že stokrat sem ti odgovorila, da ne vem.«

«Zakaj pa so ga zaprili?» je vprašala Roža, ki je veliko o tem premišljevala.

«Pravijo, da je bil med glavnimi, ki so pripravili štrajk. Vse glavne so zaprili. Vidiš, dela pa kljub temu še ni. Toda nič ne boš razumeš, če bi ti razlagala, saj še same dosti ne razumom. Oče je rekla, da tako mora biti in jaz sem mu vedno ujela kakšna muha in zaradi tega ga še niso vrgli v smeti.«

Za vrati so stali očetovi praznični čeviji še prav tako, kakor jih je bil pustil. Nihče se jih ni dotaknil, kakor bi hoteli ohraniti spomin nanj. Tudi vse drugo je ostalo tako kot takrat, ko je šel od doma in se ni več vrnil. V omari je vise la njegova črna, praznična obleka, ki jo je dobil od svojega očeta. Mati jo je večkrat pobožala, ko je bila sama doma. Pred otroki ni marala pokazati, kako se čuti osamljeno in izgubljeno.

«Mama,» je zavpil Ivan, ki se je zbudil. »Mama, pridi k meni, mi boš kaj povedela.«

«Se tegi se manjka, da bi ti moral sedaj pripovedovati,» je odvrnila mati in se od vsega srca nasmejala. Rada ga je imela, ker je bil Ivan tako dobrorušen, vesel in obenem mehek.

«Boš pa jutri,» je odvrnil Ivan in se skobacal iz postelje.

«Bom,» je odvrnila mati.

«Ali je oče že odšel?» je vprašal Ivan.

«Saj veš, da ti še vedno spiš, preden odide. Zvezdār pa tudi že spiš, ko pride,» je odvrnila mati in se od vsega srca nasmejala. Rada ga je imela, ker je bil Ivan tako dobrorušen, vesel in obenem mehek.

«Boš pa jutri,» je odvrnil Ivan in se skobacal iz postelje.

«Bom,» je odvrnila mati.

«Ali je oče že odšel?» je vprašal Ivan.

«Saj veš, da ti še vedno spiš, preden odide. Zvezdār pa tudi že spiš, ko pride,» je odvrnila mati in se od vsega srca nasmejala. Rada ga je imela, ker je bil Ivan tako dobrorušen, vesel in obenem mehek.

«Boš pa jutri,» je odvrnil Ivan in se skobacal iz postelje.

«Bom,» je odvrnila mati.

«Ali je oče že odšel?» je vprašal Ivan.

Stopila je proti štedilniku, kjer je vredla črna kava. V sobi je pridjetno zadržalo in otroke poščegato po nosu. Drug za drugim so se zbudili. Zlezli so v svoje cunje. Tako se jim je mudilo, kakor da nihče noči biti zadnji. Potem pa so Ivan, Andrej in Franci stekli do Nejca. Ta je sedeč na pragu in nekaj rezjal.

«Kaj delaš?» je vprašal Ivan.

Naša razglednica

ZIRI

Foto F. Perdan

Ivan Asimov

10

Jeklene kletke

«Ne razumem te.«

«Ti si sestavljen kot stroj za zbiranje informacij. Pravzaprav si imitacija človeka, ki beleži dejstva iz človeškega življenga, ki ih potem Vsemirci razčlenjujejo.«

«Tak začetek je dober, da človek postane raziskovalec, mar ne To, da je najprej stroj za zbiranje informacij!«

«Morda začetek. To pa še zdaleč ni vse.«

«Bodi brez skrb, da so naprave v meni prilagojene tej nalogi.«

«Rad bi čimprej slišal podrobnosti.«

«To je precej lahko. V del mojih kontrol je vstavljen zelo močan nagon za pravico.«

«Pravico!» je vzkliknil Baley. Z njegovega obraza je izginila ironija, zamenjal pa jo je izraz najiskrenje nejevernost.

Toda R. Daneel se je hitro obmil na stolu in pogledal proti vratom. »Nekdo je zunaj.«

Zares, vrata so se odprla in Jessie je stopila notri. Bila je blešča.

Baley se je začudil: »Kaj je, Jessie? Je kaj narobe?«

Obstala je na mestu in ga ni pogledala v oči. »Zal mi je. Morala sem...« glas jo je izdal.

«Kje je Bentley?«

«Ostat bo čez noč v otroškem zavetišču.«

«Zakaj?» se je spet začudil Baley. »Nisva se dogovorila, da bi ostal tam.«

«Rekel si mi, da bo tvoj sodelavec spal pri nas. Misliš sem, da bo spal v Bentleyevi sobi.«

R. Daneel se je oglašil: »Toda, Jessie, to ni potrebno.«

Jessie je zdaj ostro pogledala R. Daneela.

Baley je pogledal v vršičke prstov in se bal tega, kar bi utegnilo sledili in česar ne bo mogel prepričiti. Trenutna tišina je pritiskala na bobnini ušesih in potem je, kakor je velike daljave, zaslišal, kako je žena rekla: »Daneel, mislim, da si robot.«

Z mirnim glasom, kakor vedno, je R. Daneel odgovoril: »Sem.«

Sesto poglavje

SEPETANJE V SPALNICI

Na najvišjih nadstropijih nekaterih najbogatejših podsekij v Mestu se nahajajo naravni solarji, kjer svodi iz kvarca s premičnimi kovinskimi ščitili izključujejo zrak in dajejo prostot pot soncu. Tja se hidijo sončit žene in otroci mestnih uslužbencev. In tam se vsak večer dogaja velika stvar.

Spušča se noč.

V ostalem delu Mesta (sem so vključeni tudi umetni solarji, kjer lahko milijoni — v skladu s strogi racionalizacijem časa za sončesje — prepuščajo svoja telesa umetnim žarkom luči) obstajajo v glavnem le umetno določeni ciklusni ur.

Vsa opravila v Mestu je mogoče opraviti v treh osemurnih ali v štirih šesturnih izmedah, takoj »podnevi«, kot »ponoča«. Svetloba in delo trajata neprerjavano, večno. In vedno se najdeje reformatorji, ki od časa do časa predlagajo takšno ureditev v interesu ekonomičnosti in uspešnosti.

Mnogo prejšnjih navad zemeljske družbe je izginilo prav zaradi te ekonomičnosti in uspešnosti: prostor, privatnost, in celo velik del svobodne volje. Te navade so tako ali tako bile le produkt civilizacije, ne starejše od deset tisoč let.

Toda prilaganje sanjam je staro kakor človek: več kot milijon let. Te navade ni lahko opustiti. Ceprav je večkrat le umeten, luči po stanovanjih ugašča, kadar se približuje nočne ure in utrip Mesta počasi zamira. Ceprav nihče ne more razlikovati polnovega od polnoči po nobenem kozmičnem fenomenu, se prehivalci v zaprtih avenijah mesta ravnajo po dogovorjenih urah dela in spanja.

Ekspressi se praznijo, vrvež pojema, ljudje se razhajajo po ogromnih ulicah; mesto New York leži v nevidni Zemljini senči in njegovi prebivalci spijo.

Toda Elijah Baley ni spal. Ležal je v postelji. V njegovem stanovanju ni bilo luči.

Jessie je ležala ob njem v temi, nepremično. Ni slišal, da bi se bila enkrat samokrat premaknila.

Na drugi strani združi je sedel, ležal ali stal (Baley ni vedel kako).

R. Daneel Olivaw.

Zašepetal je: »Jessie! Potem spet: »Jessie!«

Nevidno telo ob njem se je malo premaknilo. »Kaj je?«

»Jessie, prosim te, ne otežuj mi položaja.«

»Saj nisem mogel. Nameraval sem, a nisem vedel, kako naj bi povem. Ah, k vragu, Jessie...«

»P

Sport v delovnih kolektivih

V „Motorju“ v Loki ne mirujejo

Kadar v Skofji Loki organizirajo tako tekmovanje, športno prireditve, takrat so gotovo poleg tudi oni iz Motorja. Včasih so drugi kar ljubomorni nani. Nekateri pa so morda malce previdni pred konkurenco. Res je, da tam goje malone vse vrste športov.

„Ni takih težav za organizacijo športa,“ menijo organizatorji v samem kolektivu. — Kot pravijo, imajo dve glavni prednosti, ki jih morda drugod ni. Prva je ta, da je kolektiv zelo mlad, da so tam večdeli mladi fantje, ki se radi radi ukvarjajo z raznimi športi. Druga prednost pa je ta, da jim gre uprava zmeraj na roko. Pomagajo jim pri nakupovanju rekvizitov, pri prevozih na razne tekmovanja in pri drugih izdatkih.

Na razpolago imajo okrog 32 nogometne, 7 sposobnih za dvoboj v namiznem tenisu, imajo približno 13 takih, ki so večne puške, pa dobre šahiste, nič koliko kegljev in druge športnike. Prav zdaj pripravljajo ob novem kopalnišču tudi prvo kegljišče. Menijo se celo, da

bil ustanovili športni kegljaški klub. V Loki namreč te organizacije še ni.

V Motorju so tudi navdušeni smučarji in ljubitelji zimskega

športa. To zimo bi radi pripravili tekmovanje na Starem vrhu. —

S smučarskim klubom Ločan nameravajo organizirati sindikalno tekmovanje. km

Pet let uspehov

V soboto, 5. decembra bodo kranjski športniki, združeni v športnem društvu Triglav, praznovali peto obletnico svojega društva. V Kranju je delovalo po osvoboditvi več športnih organizacij, ki so živele vsaka zase in je bil njih razvoj nenačaten. Ta razdrobljenost sil v športni dejavnosti Kranja je prav gotovo hromila delo.

Nogometni so bili združeni v NK Korotanu, smučarji in smučarskem društvu Udarnik itd. Leta 1953 pa so že nekateri želeli ustanoviti enotno športno društvo za Kranj. Končno je leta 1954 zdravo prizadevanje

športnih delavec v Kranju doseglo svoje uresničenje in 5. decembra so se zbrali člani in simpatizerji tedanjih kranjskih športnih organizacij na ustanovnem občnem zboru centralnega društva. Društvo je dobilo ime Triglav. Za predsednika je bil izvoljen tovarš Jože Mihelčič, ki vodi društvo še danes. Ustanovljeni so bili še štirje klubi, tako da šteje društvo danes skupaj 10 klubov: kegljaški, nogometni, smučarski, namiznoteniški, plavalni, teniški, atletski, judo, košarkarski in sankarski Številni člani klubov: Martelanc, Starc, Brezar, Blenkuš, brata Brinovec, Kocmura, Zupančičeva, Kordič, Seljak, Šumi in ostali, so ponesele ime Triglav širok po naši domovini pa tudidaleč preko meja.

Prehodna pot ni dolga, vendar kranjski športniki ob 5. obletnici vidijo plodove svojega načrtnega dela, ne samo v športnih rezultatih, temveč tudi v prvih objektih, ki bodo uresničili njihovne nekdanske težnje. V gradnji je zimski bazen in spomladni bolelopate zaorale zemljo tam, kjer bo stal kranjski športni park, smučarji nameravajo graditi svoj dom na Krvavcu, medtem ko imajo kegljači že svoje sodobno kegljišče.

Zelja vseh, ki vidijo v športu enega izmed najvažnejših činiteljev pri vzgoji mladine, je, da bi športno društvo Triglav še vnaprej takoj uspešno delalo in doseglo tudi v prihodnje velike športne in vzgojne uspehe.

MEDNARODNA TEKMA V KEGLJANJU NA LEDU

Na umetnem drsaliju na Jesenicah je bila pretekli teden prijateljska mednarodna tekma v kegljanju na ledu med KKNL Jesenicami in KKNL Rosenbachom iz Avstrije. Tekmovalo je pet jesenskih in tri avstrijske ekipe. Prvo mesto z 10 točkami je osvojila ekipa Jesenice II, drugo mesto z 10 točkami ekipa Jesenice IV, tretje mesto ekipa Jesenice I s 3:0 in s tem prvič osvojila način na 10 točkami, četrto mesto.

Partizan in kadri

Na Gorenjskem primanjkuje strokovnega in vaditeljskega kadra po vseh športnih društvi, zlasti pa je to opaziti v društih Partizan. Okrajna zveza Partizana za Gorenjsko je že nekajkrat razpravljala o teh problemih. Z nekaterimi tečaji je hotela rešiti najtežje probleme. Da bi se seznanili s težkočami, ki jih imajo Partizanska društva in da bi se seznanili, kaj nameravajo ukreniti za rešitev tega problema, smo se obrnili na tajnika te zveze JANEZA HUDETA, ki nam je počasno opisal takole:

V našem okraju deluje 22 prednjakov II. razreda (13 moških in 9 žensk) in 97 prednjakov III. razreda (60 moških in 37 žensk) ter manjše število inštruktorjev in trenerjev za posamezne panoge športa. Še vedno obstajajo društva, ki nimajo niti enega kvalificiranega prednjaka, večina pa je takih, v katerih delujejo izključno le prednjaki II. razreda. S svojim znanjem lahko pomagajo pri vadbi, ne morejo pa samostojno voditi dela. Kvaliteta vadbe v naših društvih torej ni na najvišji ravni, prav zaradi pomanjkanja kadra. Iz tega sledi, da bomo morali energetično vzgajati kadre, pri tem pa se bomo moralni opirati na svoje lastne sile, dalje na Partizana in Športno zvezo Slovenije.

POSKRBEV SO ZA NOVE ZIMSKO-SPORTNE TRENERJE

Zadnjih deset dni sta organizirali republiški zvezni hokejski in umetnega drsanja na Jesenicah 10-dnevni seminar za zimsko-športne instruktorje.

Tečaj so se udeležili tečajniki, ki se uveljavljajo kot aktivni zimski športniki iz Slovenije in drugih republik. Na tečaju so strokovnjaki seznanili tečajnike s pravili raznih športnih panog in s teoretičnim in praktičnim znanjem. Med drugim je predaval o hokeju inž. Tomič, o drsanju J. Biber, medtem ko je o metodiki treiranja govoril prof. Ulaga, o medicini pa dr. Valič. Seminar je bil zaključen v nedeljo 22. novembra.

TOMC PRVAK SLOVENIJE

V nedeljo zvečer je bilo v domu TVD Partizan Ilirija v Zg. Šiški zaključeno 13. prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu za posameznike in dvojice. V glavnem disciplini moških A je v finalu Tomc prvega prečakovan premagal Tomažiča s 3:0 in s tem prvič osvojil način na 10 točkami, četrto mesto.

Razen tega sem trikrat zmagal na prvenstvu Kranja in enkrat na prvenstvu Gorenjske...»

In memoriam Ing. Stanku Bloudku

in končno član Mednarodnega olimpijskega komiteja.

Vse svoje življenje se je trudil, da je z vsemi svojimi neizčrpnnimi ustvarjalnimi silami in tudi velikimi materialnimi živami povzdignil šport v drugo podnebjje obdobje. Bil je najprej pionir letalstva, nato pobudnik prvih sodobnih športnih gradenj pri nas: kopališča Ilirije, smučarskega skakalnega centra v Planici in še več znanih naprav. Vse povsod je bil ustvarjaljen, vse povsod pogumen, pri tem pa nesobičen in pravi revolucionar, kakršnega so poznali daleč po svetu. Bil je prvi ali zadnji delavec in tudi začel je vsakokrat prvi in nehal kot zadnji. Stanko Bloudek bo postal v zgodovini slovenskega in jugoslovanskega športa eden najsvetlejših likov, ki kaže pot, kako je mogoče iz ledine malega naroda narediti mnoge trajne mojstrovine, ki sicer presegajo njegove skromne moći.

Mnogo upov za Opatijo

Parma mnogo obeta - Puc najboljši - Največji favorit mojster Sokolev

Pred odhodom na državni šahovski polfinale turnir v Opatijo, kamor se je uvrstil na zadnjem republiškem šahovskem turnirju, smo obiskali pretekli ponedeljek mojstrskega kandidata Srdjana Baudka in mu v prijateljskem razgovoru postavili nekaj vprašanj.

«Kateri tvoji uspehi so ti najbolj pri srcu in se jih najraje spominjam?»

«Ne vem,« je dejal. »Morda, ko sem bil pred leti zmagovalec republiškega polfinalega turnirja, morda tudi 6. mesto na mladinskem šampionatu.«

Razen tega sem trikrat zmagal na prvenstvu Kranja in enkrat na prvenstvu Gorenjske...»

»Letošnje prvenstvo Slovenije v Ljubljani je bilo vsekakor zate velika preizkušnja, saj je združilo vse najboljše slovenske šahiste. Zanimalo bi nas, kaj sodiš o svojem uspehu in o soigralcih?«

»S svojim plasmanom sem ponavsem zadovoljen. To še posebej ker se prvenstva nisem udeležil z visokimi cilji. Skozi sem tudi ves čas redno študiral (tovariš Baudek študira veterino na univerzi v Ljubljani). V prvih kolih še nisem bil vigran. Moj končni uspeh pa bi bil z ozirom na to, da sem v nekaterih odličnih pozicijah, kakor z Germekom, Vošpernikom in Vavpetičem, samo remiziral, lahko še dokaj boljši. O svojih soigralcih pa tote: Parma je igral zelo dobro in še mnogo obeta. Pucova igra je bila tehnično na zavidljivi višini. Cuderman pa zaradi ne-

vigranosti tokrat ni šlo tako kot smo vajeni. Omenim naj, da je Cuderman igral mnogo bolje, kot pa to kaže rezultat in da ga je skozi ves turnir spremilja velika smola, kakor upi s Šiško, ko je izgubil dobiljeni partijo. Razen tega je bil ves čas turnirja v službi. Vem,« je zaključil, »da bo že na prihodnjem turnirju zaigral po strem.«

Na vprašanje, kaj meni o polfinalem turnirju v Opatiji, nam je povedal, da bo turnir zelo močan in da ima največ možnosti za uspeh mojster Sokolov. »O lastnem plasmanu ne morem níčesar reči, gotovo pa je, da bo turnir močan in da v državnem merilu še nima izkušenj.«

Medvode zmagovalci

Košarkarski klub Triglav iz Kranja je v počastitev Dneva republike preteklo nedeljo organiziral košarkarski turnir za prehodni pokal »Glasu Gorenjske«. Tekmovalo so štiri ekipe: Medvode, Svoboda iz Ljubljane, Olimpija (mladinci) in Triglav. Letos se je najbolje odrezala košarkarska petorica iz Medvod, ki je premagala najprej Olimpijo.«

JUDO KLUB V ŽIREH

Pred kratkim so v Žireh ustavili nov judo klub Alpina. Pobudo za to so dali judoisti ZTAK Ljubljana. Predsednik kluba je tovarš Viljem Kovačič. Kaže, da bodo v klub vključili precej pionirjev, ker je med domačim mladino nastalo za ta sport veliko zanimanje.

STANKO LORGER NA PRVEM MESTU

V nedeljo 30. novembra je uredništvo TT prvič podelilo telesnokulturno priznanje najboljšim slovenskim športnikom, in sicer plakete Branka Žiberna. Vrstni red desetih najboljših v letu 1959 pa je naslednji:

Stanko Lörger (AD Kladivar) — atletika, 320 točk;

Ivo Daneč (Olympia) — košarka, 277 točk;

Janez Žirovnik (Rog) — kolesarstvo, 197 točk;

Janez Kocmru (Triglav) — plavanje, 186 točk;

Miro Cerar (TV Narodni dom) — vaje na orodju, 127 točk;

Draga Stamejčič (Olympija) — atletika, 126 točk;

Mara Rekar (TVD Mojstrana) — smučanje, 125 točk;

Roman Lešek (AD Kladivar) — atletika, 122 točk;

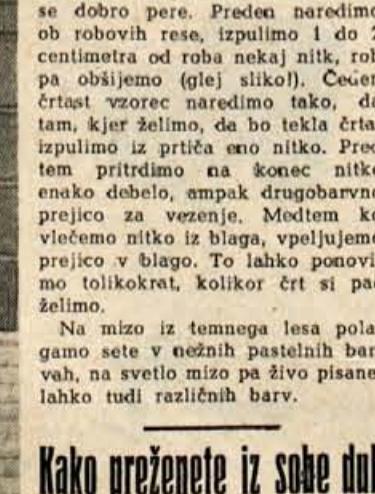
Slavica Zupančič (Triglav) — smučanje, 117 točk;

Vlado Brinovec (Triglav) — plavanje, 113 točk.

60:53, zatem pa še Svobodo s 57:44 in si tako zagotovila prvo mesto, Kranjski Triglav je imel že v prvi tekmi precej smole, ko je izgubil le za en koš. Tako je moral predati prehodni pokal Medvodam.

KROS V ŽIROVNICI

Partizan v Žirovnici je pred nedavnim priedelil jesenski kros. Udeležilo se ga je 64 tekmovalcev. Proga za člane je bila dolga 3.000 metrov. Zmagal je Niko Venger, pri mladincih je bil prvi Pavel Jenko, pri starejših pionirjih Stanko Trojcar, pri mlajših pionirjih Dušan Lavtar, pri mladinkah Nada Grad, pri starejših pionirkah Branka Semrov in pri mlajših pionirkah Meta Bohm.

Kako preženete iz sobe duh po tobakovem dimu

Vsaka gospodinja ima rada v stanovanju prijeten vonj. Tam, kjer so kdelci v hiši, je to zelo težko, pa tudi, če v družini nihče ne kedi, ne moremo gostom braniti kadi, nasprotno, še cigarete jim ponudimo, ki jih imamo pravzanesne. In ko gost odide, prezracimo sobo, toda duh po tobakovem dimu se je zajedel v zavesi, v pregrinjal v tapecirano pohištvo itd. V takih primerih postavite čez noč v sredu sobe veliko plitvo posodo, napolnjeno z vodo in zjutraj sploš ne boste več občutili, da je kdo v sobi kadi.

V TRŽIČU BODO USTANOVILI OBČINSKI ODBOR LJUDSKIE TEHNIKE

V teh dneh potekajo v Tržiču živahne priprave za ustanovitev Občinskega odbora Ljudske tehnične. Pred dnevi je bil sklican širši sestanek, na katerem so bili tudi predstavniki OO LT Kranj, zastopnik AMD Tržič in Foto-kino kluba, zastopniki političnih in družbenih organizacij, šol in občine. Predvidoma bodo že v decembru ustanovili občinski odbor LT. Do sedaj sta v tržički občini delovala le AMD in Foto-kino klub.

OBČINI ZBOR SD

»FRANC MRAK« IZ PREDOSELJ

Preteklo nedeljo je imela strelsko družino »Franc Mrak« iz Predesti v Prosvetnem domu svoj redni letni občini zbor. Družina zasluži priznanje za svoje dosedanje delo, zato so poudarili, da je to ena najdelavnjejših organizacij na tem področju.

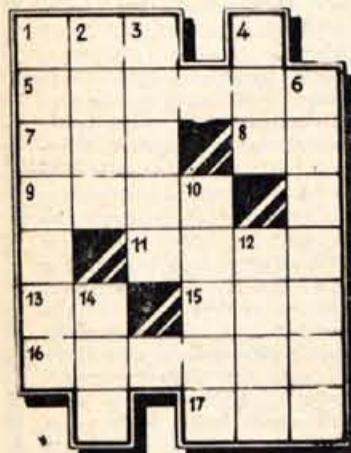
Praktičen športni plašč v beljem pepita vzorcu iz kolekcije Italijanskih konfekcijskih modelov Max Mara. Italijanska konfekcija je nadve okusna, uporabna in ne pretirana in zato so njeni modeli ludi pri nas močno priljubljeni.

Ivan Visin

- naš prvi pomorščak,
ki je objadral svet

Pred sto leti (1859) je končal potovanje okrog sveta kapetan Ivan Visin. To je bil prvi jugoslovanski podvig te vrste. Zato je Visin dobil tudi najvišje avstrijsko odlikovanje: Belo zastavo za pomorske zasluge, ki je od tedaj krasila njegove ladje. Belo zastavo so dajali le najbolj zaslужnim pomorščakom za vstopstavljanje zvez z ostalimi kontinenti in za napredovanje trgovine.

KRIŽANKA ŠT. 38

Vodoravno: 1. pripadnik nemškega plemena (Saksonec), 5. tovarna v Kranju, 7. sorodnica, 9. hrvatski predlog, 9. pritok Rena v Svinc, 11. ribja jajčeca, 13. pouk, 15. odzagjan kos steba, 16. kosi, 17. perje pri korenju;

Navpično: 1. premier Kambož, 2. domače žensko ime, 3. seneni zdrob, 4. matematični izraz za neznansko, 6. veren spremljevalec, 10. del televizijskega parata, 12. vijuga, 14. zbor.

RESITEV KRIŽANKE ŠT. 37

Vodoravno: 1. Mojra, 6. sostav, 7. tri, 8. ma, 9. OF, 10. pol, 11. jezava, 13. ajbiš.

Navpično: 1. Morfej, 2. osi, 3. J. T., 4. Ramovš, 5. Avala, 6. Stoja, 10. pa i, 12. zb.

MLADA RAST

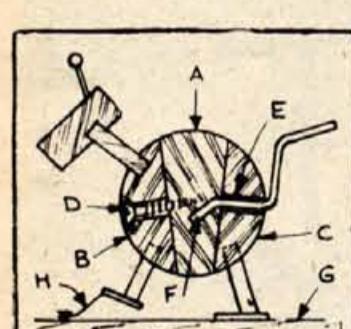
DOBRI STRIČEK

Leta 1943, ko je bilo mnogo osirotelih otrok, ki so izgubili starče v vojni, in so jih po osvoboditvi zbirali v posebnih domovih. Med njimi sem bila tudi

NEKAJ ZA NASE NAJMLAJSE

Za izdelavo potrebujemo leseno kroglo, ki jo dvakrat prežagamo, tako da dobimo dele A, B in C. V del B izvratimo luknjo za vijak D, ki spaja dela A in B, v dela A in C pa izvratimo luknjo E, v katere vstavimo del F. Del F izobilujemo iz železne žice.

Z vrtenjem ali premikanjem dela F se dela A in B, ki sta medsebojno povezana, tudi premikata. Če iz mehkega lesa izrežemo še noge, vrat in glavo ter jih pritrdimo tako, kot vidimo na sliki.

dobimo prav svojevrstno igračko. Ena njenih sprednjih nog utrdimo na podstavke G z gumijastim trakom in igračka se bo prav smešno obnašala.

REBUS

UMETNJA, KI NI UMETNJA

UMETNJA, KI NI UMETNJA

(Steklene skleda; zamašek; kocka sladkorja; visok kozarec.)

Vzemi steklene skledo, napolni jo z vodo in odreži od precej velikega zamaška debelo kolesce. Nanj položi košček sladkorja in posadi kolesček na vodo, da bo po njej plaval. Zdaj pa pride na loga: Spraviti je treba sladkorček na dno, ne da bi ga zmočil! Kako?

Vsakdo si bo belil glavo. Ti pa vzemi visok kozarec, ga povezni previdno na vodno gladino, tako da zajameš z njim tudi zamašek s sladkorjem, in ga potisni na dno skledo. Zamašek s sladkorjem bo lepo dospel do dna, ne da bi se sladkor zmočil!

Stvar je zelo preprosta. V kozarci je zrak, ki mu nisi dal uhati, zato tudi voda ni mogla vanj.

Tovarištvu udeleženk ekspedicije je bilo zelo prisreno. — Desno v sredini (s čepico) je mlada Claudine van der Stratten, ki se ni več vrnila.

Članice ženske odprave na Himalajo so se vrnile v Pariz

Jeanne Franco in Colette le Bret, članice odprave, ki je hotela osvojiti vrh Co Oju na Himalaji (8180 metrov), sta prispevali iz New Delhi nazaj Claude, toda že istega dne zvečer se je vrnil samo en šerpas z zmrzljimi rokami in nam povedal, da je njegovega spremljevalca odnesel plaz.

Pomisili smo, da se je moralno v zgornjem taborišču zgoditi nekaj težav. Dve dni smo čakali, končno sem odločila, da skupno s spremljevalcem odideva v zgornje taborišče, da bi naseli sled za Claude Kogan. V taborišču št. 3 smo dobili sledove lavine in rdečo

vrv, ki se je vlekla po zemlji. Na koncu vrv je bil šerpas globoko pod snegom. V taborišču št. 4 smo našli prav tako stanje. Nikakega sledu ni bilo in pod snegom nismo nicesar videli.

Colette le Bret, zdravnica odprave, je izjavila, da razen drame, ki jo je povzročila smrt Claude Kogan, odprava ni imela drugih težav. Splošno zdravstveno stanje vseh članov odprave je bilo odlično in ni bilo nikomur treba pomagati. Zdravnica je dejala, da upa, da se ji bo še nudila priložnost, da se vrne na Himalajo, toda meni, da je nemogoče, da bi žene še poskušale osvojiti vrh Co Oju.

Uspešna oblika prometnih izpitov za pionirje

Da bi pionirji kazali čimvečje zanimanje za spoznavanje prometnih predpisov, so v tem letu zgradili v Ljubljani nov objekt — »Pionirski prometni park«. Ta park predstavlja gosto mrežo poti in križišč z mnogimi prometnimi znaki in razpolaga z desetimi miniaturnimi avtomobilčki z vgrajenim bencinskim motorjem.

Pobudo za gradnjo tega objekta je dalo Avto-moto društvo v Ljubljani, urešenje pa so finančno podprtli Avto-moto zveza Slovenije, Občinski ljudski odbor Ljubljana-Center in mnoga podjetja, posebno tovarna Iskra iz Kramja in prejšnji turistično-autobusno podjetje »Sap-turist-biro« v Ljubljani.

To podjetje je izdelalo tudi majhne avtomobile, v katerih je vgrajen bencinski motor znamke »Colibri« (50 ccm), ki jih proizvaja koprskna tovarna »Tomos« za svoje mopede.

Pravico do vožnje imajo samo tisti pionirji, ki so pred časom obiskovali teoretični tečaj v avto-

„Billiard“ se ruši

Potnik, ki bo prvikrat prišel v Cetinje, bo najprej hotel videti, ki je stanoval in delal slavni črno-gorski pesnik in vladar, ki je to mesto proslavil daleč izven meja naše zemelj. V zadnjih dneh pa so bili turisti priča neprijetnemu iznenadjenju. Član Njegoševega muzeja pravijo, da obstaja nevarnost, da se Billarda poruši. Na svodih hodnika zijujo široke razpoke, ki so vedno širše. Tako so pridelci s popravili, a ni nč pomagalo. Domnevajo, da je vzrok temu pogrešanje zemljišča pod stavbo. Menijo, da to povzroča podzemne vode. Ker stoji stavba na ogroženem zemljišču, lahko vsak čas pričakujejo najhujše, zato se strokovnjaki na moč prizadevajo, da bi hišo rešili.

NOVA VRSTA PLASTIČNEGA FURNIRJA

Nova plastična površina, ki je videti kot normalni leseni furnir, je najnovnejša iznajdba neke britanske družbe. Ima to prednost, da ga ni treba polirati, površina je trajnejša, barva ne bledi in tako furnirane površine so odporne proti toploti, kar je posebej važno za zgornje površine miz.

Ta nova plastična masa je zelo prožna in je zato zelo uporabna, in to ne samo za vodoravne površine, pač pa tudi za navpične površine omar in kredenc. Furnir izdelujejo v različnih barvah, z vmesnimi črtami, tako da predstavlja odlično imitacijo leseni furnirjev.

NAŠEL JE OSTANKE KELTSKE KULTURE

Peter Jovanović, učenec Osnovne šole v Obrenovcu je našel v Bošnjach blizu Obrenovca v nekem porušenem keltskem grobu 2 kopji latenske kulture. Razen tega je našel tudi dele keltske keramike.

NOVE POŠTNE ZNAMKE ZDRAUŽENIH NARODOV

Desetečega decembra bosta dani v promet dve znamki Združenih narodov, posvečeni Svetovnemu letu. Znamki bosta veljali 4 oziroma 8 centov. To bo četrta izdaja znakov v letu 1959, posvečeno nekemu dogodu ali akciji Združenih narodov.

Nove poštne znamke bodo predstavljene v sedežu Združenih narodov v New Yorku in v evropskem sedežu v Zenevi. Lahko jih bo dobiti tudi v Londonu.

Poštna uprava Združenih narodov istočasno sporoča, da je bil 30. junij zadnji dan prodaje znakov, posvečenih Dnevu Združenih narodov (dan izdaje 24. oktober) in Dnevu človeških pravic (dan izdaje 10. december 1957).

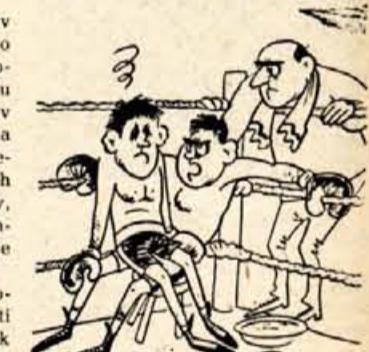
BALZACOVO HIŠO SO PONOVNO ODPRLI

Pariske hiša »velikana« francoske književnosti 19. stoletja je očeta modernega francoskega romana, Honoreja de Balzaca, je ponovno odprta za občinstvo. 10 let je bila zaprtja. V tej hiši si ljudje lahko ogledajo pohištvo in vse predmete, ki so bili v kakršnikoli zvezi z Balzacom. Restavracijsko delo te hiše je veljalo parisko občino okrog 300 milijonov frankov. Hiša je sedaj bolj podobna muzeju kot domu. Vloženi so bili vsi nespori, da se vse to ohrani tako, kot je bilo v dobi, v kateri je Balzac živel.

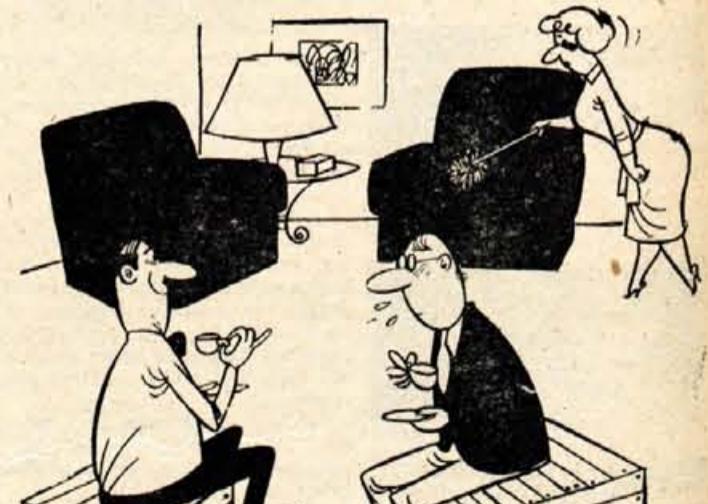
V njegovih delovnih sobah je majhna misica stila Louis XIII., za katero je Balzac delal. Gastje si nadalje lahko ogledajo lepo kolekcijo rokopisov, pisem in dokumentov. Tu so dokazi Balzacove razisknosti in posebnosti — razne menice, neplačani računi in račun za 60 parov rokavic, ki jih je naenkrat kupil.

Okolica hiše se je zelo spremnila od časa, ko je bil Balzacov pogled upri skozi okno delovne sobe, isčerči inspiracijo v mitem pejsažu dreves in vinogradov na obalah Seine.

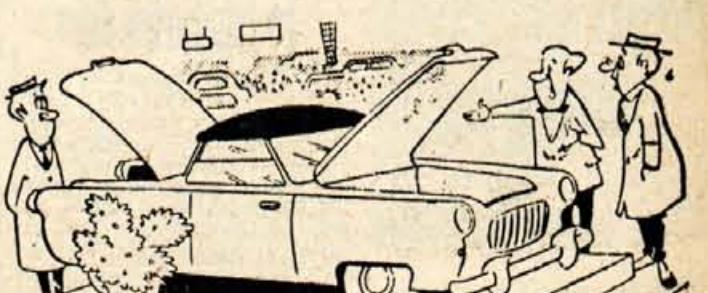
ZA RAZVEDRILO

»Tvoj prostor je v nasprotju z vsem.«

»Kupili smo naslanača na potrošni kredit, draga sta, zdaj pa...«

»To je revolucion v našem prototipu, saj ima dva prostora za prtljago, enega spredaj in enega zadaj!«

»In kje je motor?«

»Zanj šele delamo načrtel...«